

Bewaar het Pand

Uitgave tot bevordering
van de handhaving
van de oude
Gereformeerde beginselen

Meditatie *Ambtelijke praktijk*

Kerkelijk actueel

Voor de jeugd *Sprekend verleden*

MEDITATIE

Ismael was een rasechte zoon van Abraham en ontving daarom als verbondskind het teken van het verbond, namelijk de besnijdenis. Zou Abraham Ismael niet besneden hebben, omdat hij naar Gods Woord immers niet de beloofde zoon der belofte was, dan had Abraham het verbond daarmee gebroken, zie Genesis 17. De Heere heeft Zich ten opzichte van Ismael dan ook als de Verbondsgod, de HEERE, opgesteld, wat heel duidelijk blijkt uit de trouw die de Heere hem bewezen heeft. Ismael zou tot een groot volk worden, God hoorde en verhoorde zijn stem toen hij jammerde om water, Hij herhaalde toen de belofte aan Abraham gegeven, om tenslotte te lezen: “En God was met de jongen en hij werd groot en hij woonde in de woestijn,” enzovoort. Zie hiervoor Genesis 21.

Om nu te stellen dat Ismael duidelijk door de Heere verworpen werd toen Abraham hem met zijn moeder moest wegsturen, blijkt nergens uit. Ismael heeft de nagedachtenis van zijn vader nog geëerd door hem, samen met zijn broer Izak te begraven, Genesis 25. Hoewel Abraham blijkens het begin van dit hoofdstuk meer zonen bleek te hebben, worden slechts Izak en Ismael genoemd als de zonen die hun vader begroeven.

Maar het Nieuwe Testament spreekt toch ook van Ismael, en is dat dan niet negatief te duiden? Inderdaad komt de apostel Paulus in Galaten 4 op de uitwerping van Hagar en Ismael terug. Maar we moeten, zoals altijd, letten op het verband van de brief aan de Galaten. Paulus slaat in deze brief zijn handen ineen van opperste verbazing. Heeft God immers die rasechte heidenen uit Galatie niet uit vrije genade en dat louter om de verdienste van Christus wil een erfdeel gegeven onder de geheiligden, onder Gods kinderen? Zij mogen immers nu, net als de gelovigen uit de Joden, delen in het heil en kinderen der belofte zijn? Maar wat is er gebeurd? Velen laten zich, ondanks hun bevrijding door het evangelie, door dwaalleraren op sleptouw nemen en geloven dat werken der wet ook nog nodig zijn tot zaligheid! Zo wordt u opnieuw met het juk der dienstbaarheid bevangen en wordt Christus als het ware naar beneden gehaald, zo betoogt Paulus, en terecht.

Paulus roept hen in de Galatenbrief krachtig terug. Ook in hoofdstuk 4 met de verwijzing naar Hagar en Ismael. Werp de dienstmaagd uit en haar zoon! Zo staat er geschreven! De dwaalleraren doen niets anders dan Ismael. Die vervolgde het kind der belofte. Dat kwam duidelijk uit toen hij de kleine Izak bespote en verachtte. De dwaalleraar en ieder die hem volgt, vervolgt het Kind der belofte en leunt niet onvoorwaardelijk op Zijn volkomen verlossingswerk. Een groot kwaad.

“Drijf deze dienstmaagd en haar zoon uit”, Genesis 21:10

Paulus zegt dat de Galaten zich als het ware lieten betoveren en uitzinnig handelden. Hoe kan nu iets van een mens ook nog deel van de gerechtigheid zijn die voor God kan bestaan? Dan heb je wel een hoge dunk van jezelf, En je haalt Christus naar beneden.

Dit is een kwaad waar we allen beducht voor moeten zijn. Onze val in Adam en de verlorenheid en schuld die dat met zich mee bracht maken het ten enenmale onmogelijk om God ook maar iets aan te kunnen bieden dat Hem welbehaaglijk zou zijn. De werkheiligheid moet uitgeworpen worden, rigoreus en beslist, zonder medelijden. Arme zondaren, die worden zalig verklaard, als ze in hun zonden en ellenden tot de Heere zich om heil, vergeving en genezing wenden.

Maar het betrouwen in het vlees is gelukkig geen onvergeeflijke zonde. Anders had Paulus hen niet tot inkeer kunnen roepen. Hij roept hen op zich van deze dwaalweg te bekeren. Paulus spreekt uit ervaring. Heeft hijzelf immers ook niet Jezus vervolgd en een vleselijk betrouwen gekend?, Filipp. 3. Maar God Die rijk is in barmhartigheid heeft toch ook nog naar deze vervolger willen omzien en hem een volger willen maken.

Ik zeg niet dat dit met Ismael ook is gebeurd. We hopen het echter wel voor hem. Mogelijk is het zeker. En zoals Ismael was, zo zijn we van nature allemaal. Erkent u de ergernis jegens het kruis van Christus niet in uw eigen hart? U hebt toch hopelijk ook al wel ontdekt dat een mens door genade voor genade moet worden ingewonnen, bij aanvang en bij voortgang! De oproep om “de dienstmaagd en haar zoon” uit te werpen komt ook tot u en mij.

Maar om op grond van de wegzending van Ismael en zijn moeder nu te stellen dat hij door deze zaak duidelijk door de Heere als een verworpene werd aangewezen (inclusief zijn moeder) kan naar mijn mening (al hoeft u het met mijn mening niet eens te zijn) niet zo stellig beweerd worden. De genadetijd is pas voorbij bij het sterven. Want zo de boom valt blijft hij liggen. Of er moet duidelijk sprake zijn van de zonde tegen de Heilige Geest. Maar dan is het proces van de verharding al zo ver gevorderd dat men ook geen genade meer begeert! Dat is vreselijk!

Ds. K. Hoefnagel

Naming & Shaming

Een paar jaar geleden is de #MeToo beweging ontstaan. Grote namen werden openbaar gemaakt, vooral uit de amusementsindustrie. Bill Cosby, Harvey Weinstein, Kevin Spacey, Jeffrey Epstein en zelfs de Engelse prins Andrew. Hun verkeerde gedrag wordt publiekelijk aan de kaak gesteld. 'Naming and shaming' heet dat. Dat gebeurde vroeger trouwens ook al. Publiekelijke vernedering was sinds de 14e eeuw een vast onderdeel van het straffen. In de Gevangendoor te Den Haag is een collectie schandborden te zien. Misdadigers werden vastgebonden aan een schandpaal en kregen een bord om hun nek met daarop hun misdaad. 'Dief', 'vervalscher', 'meinedige', 'verkrachter' enzovoorts. De nieuwste variant op het schandbord is de digitale schandpaal. Naming & shaming is via Twitter een dagelijks fenomeen. De tweet is het vliegenschandbord van onze tijd.

*Jona 1:8
Toen zeiden zij tot hem: Verklaar ons nu, om wiens wil ons dit kwaad overkomt. Wat is uw werk en van waar komt gij? Welk is uw land en van welk volk zijt gij?*

Ook Jona moest aan de schandpaal. De zeelui stellen hem allerlei vragen. Op zich geen vreemde vragen. Jona kan ze zo beantwoorden. Maar de vragen worden gesteld in bijzondere omstandigheden. Jona staat daar te midden van een bovennatuurlijke storm. Die een teken is van Gods ongenoegen. Een uiting van Gods toorn over Jona's gedrag. En Jona voelt dat het niet de zeelieden zijn, maar dat God hem aan het ondervragen is.

Wat is uw werk...?

Een makkelijke vraag voor Jona. Hij was een profeet van de allerhoogste God. Hij was iemand die door de Heere was afgezonderd. Die geroepen was en die was uitgezonden. En Jona heeft grote dingen mogen doen en heerlijke woorden mogen verkondigen.

...en van waar komt gij? Welk is uw land...?

Eveneens geen moeilijke vraag. Jona woonde in het land dat God aan Abraham, Izak en Jakob heeft beloofd. Het is het land dat aan het nageslacht van deze aartsvaders is gegeven. Het land dat een bewijs ervan is dat de beloften van God waarachtig en betrouwbaar zijn.

...en van welk volk zijt gij?

Ook dat is duidelijk. Jona is van dat volk, dat in het hart van God is geboren. Het volk van Gods genadige verkiezing.

'Jakob heb ik liefgehad en Ezaü heb ik gehaat.' Jona is een kind van het volk van Gods welbehagen. Dat heeft Jona niet zelf uitgekozen, maar de Heere heeft hem onder dat volk een plaats gegeven.

Jona zal de vragen met toenemende schaamte hebben gehoord. Dat was althans wel de bedoeling, want bij elke vraag werd zijn schuld groter. Want al die dingen, al die zegeningen die in de antwoorden op deze vragen zijn opgesloten, zijn stuk voor stuk ook strafverzwarend. Die maken het allemaal extra erg.

Is het ook niet zo in ons leven? Als de Heere ons gaat 'Namen and Shamen'? Of zoals dat in geestelijke taal heet: als de Heere in je leven de schuldbrief gaat opstellen. Bij elke vraag werd de schuldbrief van Jona langer. Hoe is het als wij zulke vragen moeten beantwoorden?

Uit welk land komen wij? Wij zijn geboren in een land dat bijzonder gezegend is. Met zoveel voorspoed en rijkdom. En dat terwijl er miljoenen honger lijden. En van welk volk zijn we? Het Nederlandse volk dat in het verleden zoveel van Gods bemoeienissen heeft gekend. De Reformatie heeft ons de zuivere Bijbelse leer gebracht. Wat werden er in de afgelopen eeuwen veel Nederlanders bekeerd. En ook in de 21e eeuw zijn we nog zo rijk bevoorrecht, met onze vrijheid van godsdienst en onze reformatorische scholen. En als we al die dingen optellen, dan zou ons leven één grote lofzang op Gods goedheid moeten zijn. Zo zou het leven van Jona ook hebben moeten zijn. Maar zo was het niet.

Hoe is dat in jouw leven? Als je alle voorrechten en zegeningen uit je leven eens optelt. Moeten we dan niet beschaamd ons hoofd buigen? Als kind ben je gedoopt. Thuis, in de kerk en op school heb je horen vertellen van de Heere Jezus. Je hebt misschien wel een bekeerde moeder of opa. Wat erg als al die voorrechten ons niet tot bekering hebben gebracht! Of als we na ontvangen genade zo slordig leven!

En nu zou het met Jona verkeerd zijn afgelopen als er op Golgotha niet iemand aan de schandpaal had gehangen, met boven Zijn hoofd het schandbord: 'Jezus de Nazarener, de Koning der Joden'.

Het meest indringende voorbeeld van Naming & Shaming uit de wereldgeschiedenis.

Dat is ook voor jou het enige Middel om de straf te ontgaan.

Kerkdienst in Coronatijd (2)

Het bijeenkomen in een *onderlinge* en *publieke* samenkomst is wezenlijk voor het volk van God, zo zien we in het Oude Testament. Zo wil God heel in het bijzonder Zijn volk ontmoeten. Dat is het verlangen van God Zelf. En Hij werkt óók het verlangen bij Zijn volk om Hem te ontmoeten waar het volk vergaderd is. Niet enkel een individueel gebeuren in eigen huis! Psalm 27:4: *"Eén ding heb ik van den HEERE begeerd, dat zal ik zoeken: dat ik al de dagen mijns leven mocht wonen in het huis des HEEREN."*

Wat een pijn klinkt er in de Psalmen als die gelegenheid er niet is, hetzij persoonlijk of gezamenlijk. Wat een verdriet spreekt er uit psalm 137 als de Joden aan de rivieren van Babel zitten, huilend om de verwoesting van Sion. Die klacht geldt vooral de verwoesting van de tempel: *"Hoe zouden wij nog een lied des HEEREN zingen in een vreemd land?"* Een tijd om te zwijgen! Niet vanwege mogelijke aerosols, maar vanwege de onmogelijkheid om de tempel te Sion te bezoeken...

Samen bijeen

In het Nieuwe Testament zien we keer op keer mensen in en rond de tempel samen bijeen. Dat is al het geval in Lukas 1 als Zacharias daar is voor het reukoffer. Vers 10: *"En al de menigte des volks was buiten biddende ter ure des reukoffers."* Ook de oude Anna wijkt niet uit de tempel, God dienende nacht en dag. Ze kan niet thuis blijven!

En waar vinden Jozef en Maria *het Kind Jezus*, nadat ze naar Jeruzalem waren gereisd voor het Pascha? Lukas 2:46: *"En het geschiedde na drie dagen, dat zij Hem vonden in de tempel."* Weten Jozef en Maria dan nog niet dat Hij moest zijn in de dingen Zijns Vaders – en zo ook in *het Huis* Zijns Vaders? Als Christus een kring van discipelen om Zich heen krijgt, is Hij iedere sabbat in de synagoge. Zoals we zien in

Lukas 4:16: *"En Hij ging, naar Zijn gewoonte, op de dag des sabbats in de synagoge."*

Samen bidden

Wat een Goddelijke ijver toont Christus als Hij op zeker moment weer in de tempel in Jeruzalem is en Hij geldwisselaars en duivenverkopers wegstuurt. Waarom? *"Er is geschreven: Mijn huis is een huis des gebeds!"*

Het is niet zonder reden dat bij dit gedeelte uit Lukas 9:46 een verwijzing staat naar de geschiedenis van de inwijding van de tempel door Salomo en zijn indringende gebed: *"Dat Uw ogen open zijn, nacht en dag, over dit huis, over deze plaats, van dewelke Gij gezegd hebt: Mijn Naam zal daar zijn; om te horen naar het gebed hetwelk Uw knecht bidden zal in deze plaats."*

En wat is dan het antwoord van de HEERE in 2 Kronieken 7:12? *"En de HEERE verscheen Salomo des nachts; en Hij zeide tot Hem: Ik heb uw gebed verhoord en heb Mij deze plaats verkoren tot een offerhuis."*

Er is dus geen sprake van dat Salomo zelf de plaats kan bepalen voor een onderlinge samenkomst. Het is dat éne heiligdom waar de Heere Zijn volk al op heeft gewezen in Deuteronomium 12. Waar vers 5 duidelijke taal spreekt: *"Maar naar de plaats die de HEERE uw God uit al uw stammen verkiezen zal om Zijn Naam aldaar te zetten, naar Zijn woning zult gijlieden vragen en daarheen zult gij komen."*

Samen komen

Het is dus ook deze grondhouding die we zien in het Nieuwe Testament: het daadwerkelijk uit de *eigen woning* gaan om in onderlinge samenkomsten bijeen te komen. Zoals we dat vinden bij de Emmaüsgangers in Lukas 24:33 als ze op Christus' opstandingsdag na de ontmoeting met de levende Zaligmaker terugreizen naar Jeruzalem: *"en vonden de elve tezamen vergaderd,*

en die met hen waren." Het is net als in het Oude Testament: geen individueel gebeuren.

Het is dan ook geen toeval dat we in Handelingen 2:47 lezen van de (eerste) gemeente als de *ekklèsia*. Letterlijk vertaald: degenen die eruit geroepen zijn. Waaruit? Uit de duisternis en gebracht tot het licht van Gods Evangelie. Zo is de kerk een gemeenschap van hen die volharden in de leer van de apostelen, en in de gemeenschap, en in de breking van het brood en in de gebeden. Een gemeente van jongeren en ouderen die steeds eendrachtig samenkomen en bijeen zijn.

Dit patroon van samenkomen is overal zichtbaar waar de apostelen gemeenten stichten. Wat doet Paulus als hij op zeker moment te Troas komt? We lezen het in Handelingen 20:7: *"En op de eerste dag der week, als de discipelen bijeengekomen waren om brood te breken, handelde Paulus met hen."*

De gemeente is maar niet één of andere menselijke uitvinding. Integendeel! Ze heeft zelfs die machtige belofte van Christus, zoals Hij Zelf antwoordt op Petrus' geloofsbelijdenis in Mattheüs 16:18: *"Op deze petra zal Ik Mijn ekklesia, Mijn gemeente, bouwen en de poorten der hel zullen dezelve niet overweldigen."*

Dit maakt dat in ons denken en spreken over kerkdiensten, ook die in Coronatijd, nooit ons gevoel of onze vindigrijkheid leidend kan zijn. Het is immers niet onze gemeente, maar die van Christus!

Ds. W.L. van der Staaij

Theodorus Avinck-2

Krachtige, onwederstandelijke, inwendige roeping

Niemand kan komen

Avinck spreekt hierover bij de behandeling van Johannes 6:65 'En Hij zeide: Daarom heb Ik gezegd, dat niemand tot Mij komen kan, tenzij dat het hem gegeven zij van Mijn Vader.' Het komen tot Christus betekent in Hem geloven tot zaligheid. Maar zonder de krachtige, inwendige roeping zal niemand tot Christus komen. Christus heeft gezegd dat niemand tot Mij kan komen tenzij het hem door Mijn Vader gegeven wordt. Door de zondeval kan de mens niet geloven. Niemand kan uit en van zichzelf tot Christus komen. Dat geldt niet alleen de heidenen, maar ook kerkmensen die onder het Evangelie leven. Tenzij God de Vader het geeft. "Dit gebeurt als de Heere in en door de inwendige roeping een zondaar van dood levend maakt en hem het geloofsvermogen instort, waardoor hij weer in staat gesteld wordt om te geloven." Dit vindt ook plaats wanneer de Heere het ingestorte vermogen opwekt en levend en werkzaam maakt. Zonder de werking van de Heilige Geest kan de zondaar niets doen. De Heilige Geest is de Bewerker van de inwendige roeping, Hij maakt dode zondaren levend. Als de Vader niet trekt, is er geen komen tot Christus. Dit geldt voor het begin van het geestelijke leven en ook voor het vervolg ervan.

De Heilige Geest

Om te komen tot Christus is een inwendig, bijzonder en krachtig werk van de Heilige Geest nodig. God de Heilige Geest verlicht het verduisterde verstand. De natuurlijke mens begrijpt niet de dingen die des Geestes Gods zijn. Als je een blinde uitlegt wat kleuren zijn, zal hij zich daar een voorstelling van maken, maar het toch niet echt begrijpen totdat hij die kleuren werkelijk met eigen kan zien. Een onbekeerd mens kan zich een voorstelling maken van God, van de zonde en van Christus, maar verstaat er pas echt iets van als de Heilige Geest het verstand verlicht. De Heilige Geest buigt ook de wil om. De Heilige Geest werkt geloofskracht in de wil. De Heere werkt soeverein door Zijn Geest in wie Hij wil en wanneer Hij wil. Het is vrije genade. De Heilige Geest schrijft Gods wet in het hart, geeft een nieuw, een vlezen hart. Zonder de werking van de Heilige Geest werkt de prediking niets uit. Veel hoorders bleven onder de prediking van Jesaja, Paulus en Christus ongelovig. Zo is het ook nog in onze tijd.

Komen tot Christus

De ziel waar de Heilige Geest zaligmakend in werkt komt daadwerkelijk tot Christus. Dit werk van de Heilige Geest is krachtig en niet te weerstaan. Het komen tot Christus is alleen genade, er komt niets

van de mens in aanmerking. De prediking is nodig, want het geloof is uit het gehoor, en het gehoor door het Woord van God (Rom. 10:17). De Heere zegent de prediking en geeft kracht om zich te wenden tot Christus. De mens die blijft weigeren te komen wil niet komen en is daar verantwoordelijk voor.

Onderwijs uit de tekst

Wat de tekst leert komt overeen met de belijdenis. Laten we eenvoudig geloven wat Gods Woord ons leert en wees niet al te nieuwsgierig om te ver in bovengenoemde zaken in te dringen. Wij kunnen immers niet alles begrijpen en ons inzicht is gebrek-kig. "Wat ons begrip te boven gaat, zullen we dan gewillig geloven, aanbidden en prijzen." Pleeg geen afgoderij met begaafde predikers. De werking van de Heilige Geest is immers onmisbaar nodig. "Laten we nooit iets van de middelen verwachten, omdat God het moet geven door Zijn Geest." Smeek om zegen op de prediking. God werkt het willen en het werken naar Zijn welbehagen. Dat geeft hoop en verwachting.

Toepassing

Onbekeerden, klaag niet over God en zeg niet dat God onrechtvaardig is. U bent onwillig en vijandig. God is er niet de oorzaak van dat u graag zondigt en kerkdiensten verzuimt. Dat doet u zelf. Wie de genademiddelen verzuimt, verzwaart het oordeel. Gebruik ijverig de genademiddelen waarmee en waaronder de Heere wil werken. Tot ontwaakte en verontruste zondaren zegt Avinck: "Want dat willen geloven, dat hartelijk verlangen naar het geloof is al een beginnend werk van de Heilige Geest, Die zowel het willen als het werken tot stand moet brengen. Hij Die aan het werk begonnen is, zal het ook voltooien." Er is hoop voor de meest goddeloze en machteloze in zichzelf. Steek uw verdorde hand uit en er zal kracht van Jezus uitgaan. Gods kinderen hebben veel stof tot dankbaarheid. Zij kennen het inwendige en krachtige werk van de Heilige Geest in hun hart. Zij hebben niets in en van zichzelf. "Niemand is zoveel spot waard als een hoogmoedige bedelaar." Gods kinderen hebben vrije, onverdiende genade ontvangen. De inwendige roeping heeft een nieuw beginsel van geestelijk leven gewerkt. Heb medelijden met onbekeerde medemensen. Verwacht het niet van uw woorden en gebed als het gaat om hun bekering. Geloof dat de Heere Zijn Woord niet ledig zal doen wederkeren, maar zal zegenen.

Ds. A. van Heteren

BEROEPINGSWERK

Het is een teer en gevoelig onderwerp, dat we nu onder uw aandacht brengen. Gemeenten, predikanten en kandidaten kunnen heel wat moeiten ondervinden op dit terrein. Toch is het goed er enige aandacht aan te geven.

Een belangrijke oorzaak van stroef verlopend kerknieuws ligt in het feit, dat het aantal beroepbare gemeenten door de jaren heen behoorlijk is afgenomen. Zestig jaar geleden waren er, als ik het mij goed herinner, zeker wel een vijftig gemeenten die konden beroepen. In het Zuiden bedroeg dat aantal wel ongeveer een dertig gemeenten. U begrijpt wel dat hier veel veranderd is. Omdat er de laatste jaren veel broeders met emeritaat gingen, kwamen er enige openingen. Maar het blijft allemaal zeer beperkt. Terwijl de aanvoer van kandidaten vrijwel gelijk is gebleven met het verleden. Beroepbare gemeenten zijn in aantal sterk afgenomen, terwijl de aanvoer niet met gelijke tred verminderde. Dus dreigt een overschot. Het is een voorrecht dat jonge broeders ook in deze tijd nog roeping ervaren voor het ambt. Dat is op zich een klein wonder. Dat maakt het voor de curatoren des te moeilijker om de stroom enigermate in te dammen. Als kandidaten langer dan normaal op een beroep moeten wachten, is dat dus mede een gevolg van de leegloop van de gemeenten. Er zijn meer factoren die van invloed zijn. Als vijf gemeenten bijvoorbeeld kunnen beroepen, kan het gebeuren dat de voorkeuren eerder uitgaan naar een predikant met enige ervaring, dan naar een pas beginnend kandidaat. In zo'n klein vijvertje komen kandidaten misschien niet zo snel aan bod als de broeders predikanten. Er zijn momenteel meerdere kandidaten die wachten op een beroep. Maar dat geldt voor hen niet alleen. Wees ervan overtuigd dat er ook meerdere predikanten zijn, die eveneens kunnen uitzien naar een beroep. Ze lopen soms bijna vast in hun gemeente en dan zou een beroep wel een uitkomst zijn. De voornaamste oorzaak van de malaise in het beroepingswerk ligt in de menselijke en soms wereldse manier waarop we met het beroepen van broeders omgaan. Door de jaren heen kom je er steeds meer achter dat een vacante gemeente die gaat beroepen, begint bij de meest getalenteerde dominee. In mijn jeugd wist je al bij voorbaat op wie een gemeente het oog liet vallen. Namen als B. Bijleveld en M. Vlietstra, P. N. Ribbers en W. van 't Spijker haalden de kolommen als eersten. Daar speelde ook iets in mee van een hype. Wat elke gemeente deed, werd in een voortdurende kringloop eindeloos nagevolgd. Een uiterst menselijke trek, die veel geestelijke overwegingen doet verbleken. Veel gemeenteleden zullen daarom ook niet steeds onder de indruk zijn van de Goddelijke leiding inzake het beroepen en beslissen. In andere kerkverbanden zie je dat kandidaten meestal naar de grootste gemeenten gaan. Daar komen, vaak terecht, ook menselijke overwegingen bij te pas, maar dat menselijke aspect krijgt denkkelijk wel vaak te veel aandacht. Dat moeten we als predikanten ook eerlijk erkennen. Ik weet zelf dat ik naar drie gemeenten met absolute overtuiging het beroep kon aannemen, maar, eerlijk is eerlijk, naar twee andere gemeenten lag dat toen toch niet echt zo helder. Ik zou over de

moeiten van het beslissen, uit persoonlijke ervaring heel wat kunnen vertellen. De een is innerlijk meer gecompliceerd dan de ander. Ds. Kok sr. ging ervan uit dat heel de kerk de wijngaard was. Hij gaf er niet te veel aandacht aan waar hij mocht werken. Ik kan best begrijpen dat gemeenten belang hechten aan de persoon en de gaven van de voorganger. Het gaat tenslotte om een zaak die voor heel veel jaren bepalend is. Zullen gemeenten en predikant het zo lang met elkaar uithouden? Menselijk geredeneerd? U hebt gelijk, maar de grens tussen het geestelijke en het menselijke kan soms moeilijk te bepalen zijn. In ieder geval moeten we erkennen dat we de persoon van de predikant te sterk laten meewegen. Zeker, als we tegenwoordig ook horen van een profiel; of als we de gemeente bepalend laten zijn voor dat profiel. Dan worden er leraars "opgegaderd" naar de eigen begerlijkheid. Gemeenten kunnen dus werelds te werk gaan. Maar dat geldt ook van de broeders predikanten. Zij zijn ook mens, en hebben natuurlijk ook hun voorkeuren. Voor kandidaten is het zwaar te verwerken, als anderen steeds voorgaan. Maar elke predikant bijna weet er wel van, dat ook hij zijn tegenvallers beleeft. Bij kerkelijke functies kunnen heel wat beschadigingen optreden. Ook vanwege het feit, dat je met "gewicht" en al in de kolommen aan den volke wordt gemeld. Iedere voorganger kan ongeveer weten welk plaats hij inneemt, met hoeveel gaven hij bedeed is. Maar om daarachter te komen, hebben we levenslang Gods wijze lessen nodig. Hoeveel mensen maken in hun baan of op de werkvloer ook mee dat zij gepasseerd worden. Maar bij predikanten werkt de publiciteit nog eens extra mee. Toch geeft de Heere daarin ondersteuning. We mogen er ook echt achter komen, dat Gods weg de beste is. En Hij werkt juist door de diepten heen. De weg van Jozef is de weg van zeer veel anderen: Tot de tijd toe dat Zijn Woord kwam, heeft hem de rede des Heeren doorlouterd. Daar moet het tenslotte met ons allen naar toe. Het is de weg van Christus. Het zien op Zijn vernedering en verhoging kan steun en bijstand verlenen. Deze geestelijke lijnen lopen dwars door ons menselijke gedoe heen. Maar we moeten daar wel oog voor hebben. We moeten ons allen onderzoeken of we door de Geest geleid worden. En reformatie van de kerk kan ook moeten betekenen reformatie van roeping en verkiezing inzake de predikantsplaatsen. Ik wil de kerkenraden aansporen om de eerste verzen van 1 Corinthhe 2 maar eens te lezen. Beroepbare broeders mag ik wijzen op de levenslange les van zelfverloochening, zoals Paulus daarvan kon getuigen. Ik heb bij mijzelf de weg van Jona wel meermalen gekruist, maar gelukkig als we ook met Simon van Cyrene achter Christus aan mogen komen. Onze bede zij: Leer mij Uw weg!

Ds. P. Roos

Puriteinse emigranten (7)

De indianen

In een vorig artikel is aangestipt dat de verhoudingen tussen de *Pilgrim Fathers* en de indianen ongemakkelijk zijn. Hetzelfde kan ook gezegd worden van de koloniën die later zijn gesticht. Aan de ene kant geven de emigranten van meet af aan uiting aan hun verlangen om in Nieuw Engeland het evangelie te verspreiden onder de inheemse bevolking. Als gevolg hiervan wordt – weliswaar na geruime tijd – een begin gemaakt met de zending onder de indianen. Anderzijds is er ook al vroeg sprake van bloedige conflicten tussen de kolonisten en de inheemse bevolking die de onderlinge verhoudingen ingrijpend en langdurig verstoren.

De Pequot-oorlog

In 1636 ontstaat het eerste serieuze conflict met de indianen: de Pequot-oorlog. In dat jaar wordt John Oldham, een handelaar uit de *Bay Colony*, vermoord door bondgenoten van de Pequot. Deze stam terroriseert blanken en andere indianenstammen in de omgeving. Het bestuur van de *Bay Colony* stuurt een strafexpeditie uit om de dood van Oldham te wreken. De troepen uit de kolonie verwoesten verschillende indianendorpen en ook de oogst die op het veld staat. Dat veroorzaakt grote woede bij de Pequot die op wraak loeren. In april 1637 voeren zij een verrassingsaanval uit op een groep kolonisten die aan het werk zijn bij een nederzetting aan de oever van de Connecticut rivier. Negen mannen worden gedood en twee meisjes gevangen genomen. De gezamenlijke koloniën verklaren nu de oorlog aan de Pequot. Zij rekruteren een leger van 90 man dat rond 15 mei samenkomt in Hartford om hun expeditie te beginnen. Bij die gelegenheid preekt Hooker om hen aan te moedigen. Zijn tekst is: 'Alleen zijt tegen de Heere niet wederspanning, en vreest gij niet het volk van dit land, want zij zijn ons brood; hun verdediging is van hen geweken, en de Heere is met ons; vreest hen niet' (Num. 14 : 9 EV). De manschappen varen vervolgens langs de kust voorbij het gebied van de Pequot en trekken landinwaarts. Zo komen zij achter het eigenlijke gebied van hun vijanden zonder dat deze het merken. Op een gegeven moment lukt het hen vlak voor de dagenraad een van de belangrijkste forten van de Pequot te omsingelen. Zij vallen het aan en steken het in brand. Hierop raken de Pequot in paniek en velen vluchten het vuur in, waarin zij jammerlijk omkomen. Uiteindelijk wordt heel het fort uitgemoord en er weten nog geen vijf indianen te ontkomen. Als de soldaten terugkeren, worden overal in de koloniën dankdiensten gehouden voor de overwinning. Maar die wordt diep overschaduwd door de gruwelen van de moord op de indianen en door wat daarop volgt. Sommige soldaten brengen namelijk bloederige oorlogstroeën naar het hof in Boston als 'bewijsstukken' van hun overwinning: afgehakte handen en hoofden van verslagen indianen. Zo wordt heidense indiaanse wreedheid beantwoord met 'christelijke' Engelse wreedheid en die spiraal van wreedheid zal vele jaren blijven voortbestaan...

John Eliot

Eigenlijk duurt het erg lang voordat men in de koloniën het zendingswerk onder de indianen ter hand neemt. Dat is schrijnend omdat het oude zegel van de *Bay Colony* een indiaan afbeeldt met uitgestrekte armen die zegt: 'Kom over en help ons' (Vgl. Hand 16 : 9). De eerste zendeling onder de indianen is John Eliot (1604–1690) een oud-leerling van Hooker. In 1631 emigreert hij naar Nieuw-Engeland en wordt het jaar daarop predikant in Roxbury in de buurt van Boston. Ondersteund door zijn gemeente en collega-predikanten begint hij in 1646 te preken in indianendorpen in Nonantun en andere plaatsen. Zijn eerste preken houdt hij met behulp van een tolk, maar de indianen reageren daarop onverschillig of spottend. Langzaam komt er verandering: een aantal indianen komt tot bekering. In de 'tractaten' die Eliot in de loop van de jaren rondstuurt, staan ontroerende getuigenissen van indianen die tot geloof gekomen zijn. Velen van hen worden na enkele jaren ondergebracht in speciale indianendorpen die bekend staan als 'biddende nederzettingen' (*Praying Towns*). Hier kunnen bekeerde indianen (*Praying Indians*) als christenen leven zonder voortdurend aan heidense praktijken te zijn blootgesteld en zich langzaam aanpassen aan de cultuur van Nieuw-Engeland. Het zendingswerk wordt vooral bekostigd vanuit het oude Engeland. Daar wordt namelijk een vereniging opgericht 'voor de verkondiging van het evangelie in Nieuw-Engeland', de allereerste protestantse zendingsorganisatie in de wereld. Mede door haar bijdrage kan het werk worden uitgebreid en wordt de Bijbelvertaling van Eliot – en zijn vertalingen van stichtelijke werken – in de Algonquian-taal gedrukt. Voor Eliot en de mensen om hem heen vormt de verwachting van een duizendjarig vrederijk een belangrijk motief voor het zendingswerk. Hij is er namelijk van overtuigd dat aan de wederkomst van Christus een duizendjaar durende bloeiperiode van de kerk voorafgaat. De bekering van de indianen is daarvan het voorspel of het begin. Aan het einde van zijn leven laat hij deze gedachten varen als veel van zijn zendingswerk te gronde gaat in bloedige indianenoorlogen...

Prof. dr. A. Baars

UIT DE SCHAT VAN HET VERLEDEN VAN ONZE KERKEN

Prof. L.H. van der Meiden over: Waarom is er zo weinig verzekering van het geloof?

Regelmatig wordt zijn naam ook in ons blad nog genoemd. Toen ik zelf nog maar kort in mijn eerste gemeente, Damwoude, stond, ontving ik van een van onze emeritipredikanten verschillende van zijn pennenvruchten. Ze vormen een kostbare schat – ook voor onze kerken in deze tijd. Ik bedoel wijlen prof. L.H. van der Meiden. Deze keer een eerste artikel van zijn hand over ‘oorzaken van weinig verzekering van het geloof’. Het verscheen op 9 juli 1954 in De Wekker. | ds A.J.T. Ruis

Oorzaken aan Gods kant

Hoe komt het dat er zo weinig christenen zijn, die de geloofs zekerheid bezitten? Meen nu niet, dat wij vandaag alleen te klagen hebben. Voor mij ligt het reeds meer genoemde boekje van Petrus Immens, over De Godvruchtige avondmaalganger. In dat boekje schrijft Immens ook over de oorzaken van het gemis van de genoemde verzekering van het geloof en vraagt ook naar de oorzaken van dat gemis. Hij betoogt tevens dat er in zijn dagen zo weinig christenen zijn, die deze zekerheid bezitten. Hij wijst allereerst op oorzaken, die wij *aan de zijde Gods* moeten zoeken.

[1] Om Gods vrijmacht te tonen

Ten eerste behaagt het de Heere om Zijn vrijmacht te tonen in de bedeling der genade. Naar Zijn welbehagen geeft Hij dezen veel licht en blijdschap des geloofs en leidt Hij anderen door veel duisterheid en beproeving. Hij geeft geen rekenschap van Zijn daden. Er is veel genade nodig om Hem te aanbid-den op zulke wegen. Wij moeten niet vergeten dat de Heere altijd handelt in wijsheid en liefde. Wij kunnen zijn wegen niet begrijpen; wij moeten leren volgen in geloof en dus gehoorzaam leren volgen.

De Schrift leert ons duidelijk dat de kinderen des Heeren niet allen delen in hetzelfde rijke licht. Na Pasen lezen wij een Johannes: hij zag en... . geloofde; Thomas sprak van: geenszins geloven. Heman was worstelend voor God werkzaam bij dagen en bij nachten. Hij gevoelt de dood nabij en gevoelt zich

overladen met rampen. Hij klaagt er over dat de Heere hem in de diepste kuil gelegd heeft en Zijn grimmigheid op hem rust. Hij vraagt waarom de Heere hem verstoten heeft? En toch spreekt hij: HEERE, God van mijn heil.

De oude godvruchtigen spraken wel eens over kinderen des Heeren, die het licht op hun rug droegen. Inderdaad zijn er lieve, godzalige christenen, die bij dagen en bij nachten klagen als Heman. Wij denken aan een zeer nauw levende christin, die 's nachts opstond om in de eenzaamheid te worstelen met de Heere, te smeken om licht. Zwart waren de bladzijden, waar de klaag- en boetepsalmen te vinden waren in haar Psalmboek. Maar het treuren in droefheid naar God, werd niet gemist. Wel werd altijd geklaagd over het niet genieten van de zekerheid des geloofs. En wie naast Psalm 88 Klaagliederen 3 leest, hoort nog een klager. Het is dus wel een Bijbels kenmerk wat die klagers openbaren. De Heere handelt zo in Zijn Vaderliefde, in Zijn grote wijsheid. Die kinderen moeten leren: het is goed, wat Vader doet.

[2] Opdat de gelovigen zich niet zouden verheffen

Immens noemt nog een tweede zaak van de zijde Gods bezien. De Heere wil Zijn volk, door het onthouden van de geloofs zekerheid klein en ootmoedig houden, opdat het zich niet op de ontvangen genade zou verheffen. Ach, wij weten wel hoe gemakkelijk Gods kind zich op de genade gaat verheffen. De apostel Paulus had grote genade ontvangen van de Heere, maar, opdat hij zich niet zou verheffen, was hem een scherpe doorn in het vlees gegeven; een engel des satans, welke hem met vuisten sloeg. De Heere heeft lust in ootmoedig wandelen voor Zijn aangezicht.

[3] Om de goddelozen te laten zien dat de gelovigen nauwelijks zalig worden

Immens noemt in de derde plaats: de Heere doet dit om de goddelozen te tonen dat men niet zo gemakkelijk zalig wordt. De poort is eng, de weg is nauw, welke leidt tot het leven. De goddelozen moeten dit leren bedenken. Herin-

nerd wordt dan aan het „nauwelijks zalig worden”, beschreven in 1 Petrus 4: 18. Die tekst zegt niet, dat de zaligheid wankelbaar staat voor de kinderen Gods, maar betekent dat zij niet zalig worden „zonder smartelijke, scherpe loutering door het vuur van beproeving en benauwing, 1 Petrus 1: 7; 4: 12.

Nu is het niet zó, dat wie veel lijdt, heel godvruchtig is. Alleen zij, die gelouterd worden door het lijden dragen vrucht. Er zijn onherborenen, die een voorbeeld zijn van stil lijden. Maar Gods kinderen gaan in Zijn vijzel, opdat het licht des geloofs helderder zou schijnen. De Heere stoot de Zijnen iedere dag. Telkens werpt Hij hen in Zijn vijzel. De doorn steekt iedere dag; de satan slaat iedere dag; het vuur brandt iedere dag; de wond schrijnt iedere dag; de moeheid door het gebroken lichaam of door de benauwde geest, drukt iedere dag. De slaap wijkt van de ogen; het lichaam rust niet; de wegen Gods worden niet begrepen. Ach, het kan zo bang, zo zwaar zijn voor het kind des Heeren. En als dan het licht niet rijk doorbreekt, dan gaan zij in het zwart en menen dat de Heere hen vergeten heeft, Psalm 42: 10. Dat alles moet nu medewerken om de kinderen des Heeren heel klein te houden. Zekerheid en rust leiden zo haast tot onwaakzaamheid en verslapping in de strijd, tot een zich verheffen op de eens ontvangen genade en tot een valse rust. Daarom beproeft en loutert de Heere, werpt Hij in de diepte en in de duisternis, en onthoudt Hij de zekerheid des geloofs. Maar ook dit alles zal strekken tot Zijn eer.

Ds. A.J.T. Ruis

Sauls zonde

Naar aanleiding van een moeilijk onderwerp op de catechisatie, namelijk zelfdoding, kreeg ik een vraag over het einde van koning Saul, Moeten we koning Saul niet als een slachtoffer zien? Een slachtoffer van satan, die hem in zijn greep hield? Wie bezeten is door een boze geest, zoals we van Saul lezen, kan daar toch niets aan doen?

Inderdaad lezen we in hetzelfde hoofdstuk waarin we lezen van de zalving van de jonge David, dat de Geest des Heeren van Saul week en een boze geest van de Heere hem verschrikte, 1 Samuel 16:14. Dat betekent dat God Zich van Saul terug trok en hem om zijn zonden strafte. Samuel mocht niet treuren om Saul, omdat de Heere Saul terecht als koning over Zijn volk verworpen had. Het zijn voor Saul wel roepstemmen geweest om zich voor de Heere te verootmoedigen en die ander, David, te erkennen als de door God aangegeven koning. En dat heeft Saul pertinent geweigerd. Hij wilde David, lees God, niet erkennen en alleen maar vasthouden aan zijn kroon en troon. Ja, die mens moet het uiteindelijk van God verliezen! Natuurlijk speelt satan hierin een grote rol. Maar het feit dat God niet wilde dat Saul koning was, kwam omdat Saul niet wilde dat God Koning was. Dat Saul uiteindelijk zichzelf doodde was het jammerlijk einde van een lang proces, waarin hij zich steeds meer verhardde. Geen slachtoffer dus, maar dader.

Wat is het erg als de Heere je loslaat en satan toelaat in je leven. Saul heeft dat goed gevoeld, maar het bracht geen berouw, geen inkeer, geen terugkeer. Want verloor hij het recht op de troon van Israel, de genadetroon is er dan nog wel, een genadetroon voor verloren en ellendige en schuldige mensenkinderen.

In 1 Sam. 31 wordt ons Sauls roemloos eind beschreven op het gebergte van Gilboa. Als de Filistijnen hem bijna te pakken krijgen, vliegt de doodsangst hem naar de keel. Hij ziet geen uitweg meer. Geen schreeuw om Gods genade stijgt ten hemel. Wel een verzoek aan zijn wapendrager om hem te doden en zodoende uit de wrede hand der Filistijnen te redden. Aan Gods wrekende hand denkt hij niet. God heeft hem verlaten en zijn wapendrager weigert aan Sauls laatste verzoek te voldoen. Dan valt hij in zijn eigen zwaard en sterft. De beminnelijke en veelbelovende jongeling van eertijds is een zwakke, bange man geworden, van God en van de mensen verlaten. Zo verlaat hij dit aardse tranendal, zonder hoop en ongetroost. Wie zou niet wenen?

David heeft bij het horen van deze ramp, waarbij ook Sauls zonen en Davids zielevriend Jonathan omkwamen zijn klaagzang gezongen. Daarin roemde hij Saul als een dapper held, de gezalfde, de beminde en lieflijke, sterk als een leeuw, die Israels dochteren kleedde met goud, scharlaken en weelde.

Maar wat is een mens die niet bekleed is met Chris-

tus' gerechtigheid? Zij storten van de top van eer, in eeuwige verwoesting neer!

Dat Saul volkomen in de greep van satan was, blijkt dus ook uit zijn zelfmoord. Hoe machtig is de boze en hoe zwak is ons vlees. Gelukkig die zich daarom leerde sterken in de Heere, zijn God. Vele kunnen de tegenspoeden van de rechtvaardige zijn, maar uit alle die redt hem de Heere. Hij zal zijn voet niet laten wankelen, want zijn Bewaarder is sterk!

Een mens kan gebukt gaan onder list en geweld van de duivel en onder Gods toelating kan het ver gaan. Dat wil ik niet ontkennen. Ons past het oordeel over anderen nooit, ook niet als het mensen betreft, die de hand aan eigen leven slaan. Maar bij Saul wordt ons toch wel duidelijk dat hij zich steeds meer van God verwijderde en zich tenslotte geheel overgaf aan de boze, zoals we in de droeve geschiedenis van Endor hebben gezien. Stellen we de vraag waar het nu op vast heeft gezeten in zijn leven. Is het niet dat hij weigerde David te erkennen als de man naar Gods hart? Dat is wel moeilijk voor een mens, om troonsafstand te doen, maar Jonathan heeft het toch ook door Gods genade mogen doen? Als er één reden tot jaloezie kon hebben, was het Jonathan, de kroonprins wel! Toch mocht hij zich met Gods wil verenigen. Zie eens wat Gods wonderwerk van genade vermag! O, vrezen we de hoogmoed van ons bestaan toch en smeken we om een geest van ootmoed. Saul liet de goddeloze Agag in leven en vervolgde de vrome David. Daaruit blijkt dat hij de verkeerde kant had gekozen. Zijn wij er al aan ontdekt dat ons hart en leven van nature is als dat van Saul? Gaan niet daarom mensen verloren, niet omdat ze die of die zonde hebben gedaan, maar omdat ze Koning Jezus niet wilden erkennen als de grote Davidszoon, de Gezalfde des Heeren? Als David Saul al erkende als de gezalfde des Heeren, hoeveel te meer moesten wij de Heere Jezus erkennen, Die de liefde van ons hart zo eeuwig waard is!

Een mens moet leren sterven aan zijn eigen ik en wil. Dat leert mij nu de goede Geest! Het is Christus Die ons dat in liefde door Woord en Geest leren wil. Als Hij Zijn onuitsprekelijke zondaarsliefde in het hart uitstort, gaat mijn eigenwaan en eigenliefde een knak krijgen en van lieverlee sterven.

Het is een levenslange les. Maar ook zo'n vruchtbare les. Want je leven verliezen, met alles wat het van nature is en heeft, dat is enkel winst. Maar wie zijn leven zal zoeken te behouden, die zal het eeuwig verliezen! Dat predikt ons de geschiedenis van Saul.

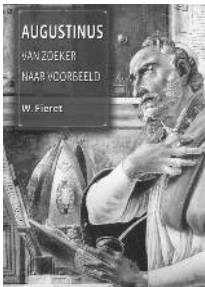
Ds. K. Hoefnagel

PERS BERICHT

SEZ VOERT ACTIE VOOR BIJBELVERKLARINGEN VOOR CUBA

Apeldoorn 27-10-2020 | Cubaanse predikanten verlangen naar onderwijs van theologen uit de kerkgeschiedenis. In het land is theologische lectuur echter nauwelijks verkrijgbaar. Daarom voert de Spaanse Evangelische Zending (SEZ) actie om Bijbelverklaringen te verspreiden in Cuba.

BOEKBESPREKINGEN

W. Fieret, Augustinus, van zoeker naar voorbeeld, paperback, 174 blz., € 17,50, Uitgeverij Den Hertog, Houten, ISBN 978 90 331 2989 6. Dit vlot leesbare boek is met name geschikt voor (studerende) jongeren. Het onderscheidt zich van andere biografieën over

Augustinus (354-430) doordat ieder hoofdstuk begint met een actuele introductie en eindigt met vragen en stellingen.

G. Wisse, Doe dat totdat Hij komt, 186 blz., gebonden, € 19,95, Uitgeverij De Banier, Apeldoorn, ISBN 978 90 8718 3448.

Dit bekende en inhoudsrijke geschrift van Wisse is hertaald door Jasper J. Stam. Het boek verscheen voor het eerst in 1906. Dhr. Stam heeft gebruik gemaakt van een enigszins gewijzigde tweede druk uit 1916. Enkele lange hoofdstukken zijn opgesplitst en er zijn tussenkopjes geplaatst. Bij elk hoofdstuk zijn ondertitels toegevoegd. De hertaler heeft de verheven en plechtige stijl van Wisse aangepast en heeft daarbij geprobeerd de inhoud recht te doen. Het resultaat is een goed leesbaar boek, toegankelijk ook voor onze jongeren. Wisse sloot de tweede druk af met de wens: "De Heere vergezelle dit geschrift met de onmisbare, wel verbeurde, maar Hem verheerlijkende werking Zijns Heiligen Geestes." De ondertitel van het boek luidt: 'Praktisch-theologisch onderwijs over het Heilig Avondmaal.' Iets uit dit boek willen we weergeven. Wisse kan laag afdalen. Zo lezen we bijvoorbeeld op blz. 69 "Met het oog op het Heilig Avondmaal kan ik niet genoeg benadrukken dat, wanneer het wezen van het geloof aanwezig is, de geringe mate ervan geen reden is weg te blijven. Ook wie schreeuwt als een hert, bewijst ondanks alles dat hij leeft; al is het hert dan opgejaagd, moe en gewond.

Juist dan geldt: 'O alle gij dorstigen, komt tot de wateren, en gij die geen geld hebt, komt, koopt en eet, ja, komt, koopt zonder geld en zonder prijs, wijn en melk.' (Jes. 55:1)."

Ds. L.H. Oosten, Van Rome naar Jeruzalem, gebonden, 92 blz., € 11,95, Uitgeverij De Banier, Apeldoorn, ISBN 978 90 8718 2687.

Ds. Oosten beschrijft de levensloop van zijn moeder die in Duitsland in een Rooms gezin werd geboren, naar Nederland kwam en daar in aanraking kwam met de Bijbelse, gereformeerde prediking en de inhoud daarvan bevindelijk mocht leren kennen.

Ds. J.M.D. de Heer, Opwekkingsmuziek, paperback, 96 blz., € 5,95, Uitgeverij De Banier, Apeldoorn, ISBN 978 90 8718 2496.

De auteur laat een ernstige waarschuwing horen tegen opwekkingsmuziek. Daarbij gaat het niet om de dichters van deze liederen, maar om de inhoud ervan.

Ds. N. den Ouden, De gouden keten van de zaligheid, Kernpunten uit de orde van het heil, gebonden, 124 blz., € 14,90, Uitgeverij Den Hertog, Houten, ISBN 978 90 331 3038 0.

De auteur is predikant binnen de Hersteld Hervormde Kerk. Hij behandelt achtereenvolgens: verkiezing, roeping, wedergeboorte, rechtvaardigmaking, heiligmaking, heerlijkmaking en besluit met een hoofdstukje over de zekerheid van het geloof.

Steun het evangelisatiewerk in Gent
en bestel uw boeken bij ons.

Uw bestelling ontvangt u binnen
twee dagen thuis.

Email: webwinkel@evangelischcentrum.be
Telefoon (0032)92230560

O Jeruzalem, Ik heb wachters op uw muren besteld, die geduriglijk al den dag en al den nacht niet zullen zwijgen. O gij die des HEEREN doet gedenken, laat geen stilzwijgen bij ulieden wezen. En zwijgt niet stil voor Hem, totdat Hij bevestige en totdat Hij Jeruzalem stelle tot een lof op aarde. (Jesaja 62: 6-7)

Op 11 november 2020 is het veertig jaar geleden dat

ouderling J.A. van Voorden

te Rotterdam-Kralingen in het ambt werd bevestigd. In de veertig jaren die daarop volgden, mocht hij de gemeente van Rotterdam-Kralingen zonder onderbreking dienen in het ambt, eerst als diaken en van 1993 tot op heden als ouderling. In dankbaarheid gedenken we het vele werk dat broeder Van Voorden, als wachter op Sions muren, in het midden van onze gemeente heeft gedaan en nog verricht. De Heere stelle het tot rijke zegen. Hij geve onze broeder Zijn kracht en genade en schenke hem het uitzicht van de wachter en de vervulling van dat uitzicht, zoals Psalm 130: 5-8 daarvan spreekt.

Namens kerkenraad en gemeente van Rotterdam-Kralingen,

Ds. A.J.T. Ruis, preses

Oud. R.B.J. Naaktgeboren, scriba

Van de redactie

Verschijsning volgende nr.

Het volgende nummer zal verschijnen D.V. donderdag 3 december 2020. Kopij graag binnen donderdag 19 november 2020.

CBB

'Bewaar het Pand' is voor mensen met een leesbeperking beschikbaar bij de CBB (Chr. Bibliotheek voor Blinden en Slechtzienden). Tel. 0341- 565499, e-mail info@cbb.nl

AvH

Begravenisonderneming de Jongh

Voor een waardige en stijlvolle verzorging van alleen begravenissen

Hardinxveld-Giessendam 0184 - 61 11 54	Dordrecht e.o. 078 - 641 27 40	Waardenburg 0418 - 65 20 39
---	-----------------------------------	--------------------------------

H. de Jongh

D.D.E. Meliëste

M.K. Ligthart

A.J. van Lieburg

Dag en nacht persoonlijk bereikbaar.

www.begravenisondernemingdejongh.nl

Colofon

Dit blad wordt om de veertien dagen uitgegeven door de stichting Bewaar het Pand.

ISSN nummer: 0166 - 4646

REDACTIELEDEN

Ds. A. van Heteren,

Ds. K. Hoefnagel en Ds. J.M.J. Kieviet

REDACTIE ADRES

Ds. A. van Heteren, Vlaak 10, 8321 RV Urk, T 0527-688978

E a.vanheteren@kliksafe.nl

ABONNEMENTEN

P.J. Boers, Bergstoep 46C, 2959 AC Streefkerk. T 0184-669116

E pand@solcon.nl NL37 INGB 0000 7043 50 t.n.v.

Stichting Bewaar het Pand te Streefkerk.

Abonnementsprijs € 28,00,- per jaar.

Abonnementsprijs Verenigde Staten en Canada \$ 32,-per jaar.

Advertentietarieven op aanvraag.

Contactadres Canada:

D. Kleinjan Tel. 905-627-8556

mail: bewaarhetpand@hotmail.com

Abonnementen lopen van 1 januari t/m 31 december.

Een abonnement kan op elk moment ingaan en moet uiterlijk 1 december schriftelijk of per e-mail worden opgezegd.

VAN STAVEREN
begravenisverzorging

Met aandacht, zorg en respect

Dag en nacht bereikbaar

(0172) 23 33 38

Wij verzorgen alleen begravenissen

Vraag vrijblijvend het boekje
"Mijn Laatste Wens".

www.vanstaverenbegravenissen.nl
info@vanstaverenbegravenissen.nl

De kerk heeft te weinig oog voor het Joodse volk

Bekijk het eens van de andere krant.

Ontdek het verschil in het Reformatorisch Dagblad

Lees hoe de krant jou helpt

rd.nl/bhp
of scan de QR-code

Geef (wees)-kinderen in Malawi een toekomst!

Eenmalig doneren

Steun onze basisscholen

Voor slechts € 10,00 krijgt een weeskind een maand lang kwalitatief en reformatorisch basisonderwijs.

€ 10,-
eenmalig per weeskind

Doel: € 55.000,-

Periodiek doneren

Help kleuters te overleven

Help kleuters te overleven met een bord pap en maak dagelijks (Bijbels) onderwijs mogelijk!

Doel: 2000 kinderen

€ 10,-
per maand voor vijf kinderen

2%

Timotheos

Meer informatie en doneren?
www.timotheos.nl

Direct doneren: NL57 RABO 0161 4855 02

ANBI

Een dubbelzware winter

Laat Tatev niet (in de kou) zitten

Voor € 15 per maand zorgt u ervoor dat Tatev in de koude wintermaanden dagelijks een warme maaltijd en onderwijs krijgt.

Winter
campagne
2020/2021

Doneer nu op

komoverenhulp.nl

of scan de QR-code.

Kom
over
en
help